

Α.Ε ΠΤΩΧΕΥΣΗ

1. Η πτώχευση της ανώνυμης εταιρείας και οι διατάξεις του Ν. 2190/1920

1.1. Σε περίπτωση πτώχευσης δεν ακολουθείται η διαδικασία εκκαθάρισης του εταιρικού δικαίου, αλλά η **πτωχευτική διαδικασία**

Η ανώνυμη εταιρία **λύεται** με την κήρυξή της σε **κατάσταση πτώχευσης**. (1)
Εκτός της περίπτωσης της κήρυξης της ανώνυμης εταιρείας σε κατάσταση πτώχευσης,

στις λοιπές περιπτώσεις όταν λύεται η ανώνυμη εταιρεία, ακολουθεί το στάδιο της εκκαθάρισης.

Μέχρι πέρατος της εκκαθάρισης και της διανομής η εταιρεία λογίζεται ότι εξακολουθεί να υπάρχει.(2)

Από την ανωτέρω διάταξη προκύπτει ότι **σε περίπτωση πτώχευσης δεν ακολουθείται η διαδικασία εκκαθάρισης του εταιρικού δικαίου αλλά η πτωχευτική διαδικασία.**

Η περίοδος των εργασιών της πτώχευσης αρχίζει από την κήρυξή της και τελειώνει με την περάτωσή της. Επομένως, κηρυχθείσης της ανωνύμου εταιρείας σε κατάσταση πτωχεύσεως δεν ακολουθεί στάδιο εκκαθάρισεως αυτής, όπως στις λοιπές περιπτώσεις λύσεως της εταιρείας, αλλά η πτωχευτική διαδικασία, κατά τη διάρκεια της οποίας η νομική προσωπικότητα αυτής, μη καταλύομενη άνευ λόγου, ως προς όλες τις έννομες σχέσεις, άμα τη κηρύξει της πτώχευσης, ως τούτο συνάγεται εκ της υπό του νόμου αξιουμένης συμπράξεως των οργάνων αυτής στην πτωχευτική διαδικασία, λογίζεται ότι εξακολουθεί υφισταμένη προς το σκοπό ολοκληρώσεως της εν λόγω διαδικασίας και για τις ανάγκες αυτής (Σ.τ.Ε. 2791 - 2797/1994)

1.2. Δημοσίευση της δικαστικής απόφασης

Η δικαστική απόφαση παντός βαθμού, που κηρύσσει την ανώνυμη εταιρεία σε κατάσταση πτώχευσης είναι από τις πράξεις οι οποίες υποβάλλονται σε **δημοσιότητα** σύμφωνα με το άρθρο 7α, παρ. 1, περ. ι, του κωδ. Ν. 2190/1920.

2. Η πτώχευση της ανώνυμης εταιρείας και οι διατάξεις του πτωχευτικού κώδικα (Ν. 3588/2009)

2.1. Διατήρηση των οργάνων του νομικού προσώπου που πτώχευσε

Το άρθρο 96 του Ν. 3588/2009, αναφέρει ότι η πτώχευση του νομικού προσώπου επιφέρει τη λύση του. Τα όργανα όμως του νομικού προσώπου διατηρούνται. Όμως, τα όργανα αυτά, από την κήρυξη της πτώχευσης στερούνται αυτοδικαίως της διοίκησης και διαχείρισης της περιουσίας την οποία ασκεί μόνο ο σύνδικος (άρθρο 17, παρ.1, Ν. 3588/2009).

2.2. Όργανα της πτώχευσης

Τα όργανα της πτώχευσης είναι (άρθρο 52 Ν. 3588/2009):

το πτωχευτικό δικαστήριο
ο εισηγητής
ο σύνδικος
η συνέλευση των πιστωτών και
η επιτροπή πιστωτών.

2.2.1. Το πτωχευτικό δικαστήριο είναι το δικαστήριο το οποίο κηρύττει την πτώχευση. Αρμόδιο πτωχευτικό δικαστήριο για την κήρυξη της πτώχευσης είναι το πολυμελές πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου ο οφειλέτης έχει το κέντρο των κυρίων συμφερόντων του (άρθρο 4, παρ.1, Ν. 3588/2009).

2.2.2. Ο εισηγητής. Εισηγητής στην πτώχευση ορίζεται πρωτοδίκης που υπηρετεί στο πρωτοδικείο. Ο εισηγητής ορίζεται με απόφαση του δικαστηρίου (άρθρο 58 Ν. 3588/2009). Καθήκοντα του εισηγητή είναι η επιτήρηση και η επιτάχυνση των εργασιών της πτώχευσης όπως ορίζεται στο άρθρο 59 του Ν. 3588/2009.(1)

2.2.3. Ο σύνδικος. **Ο σύνδικος είναι το βασικό όργανο της διαδικασίας της πτώχευσης το οποίο διοικεί τη πτωχευτική περιουσία.** Σύνδικος διορίζεται, σύμφωνα με το άρθρο 63 του Ν. 3588/2009, **δικηγόρος** που έχει τουλάχιστον πενταετή υπηρεσία και κατοικεί στην έδρα του πτωχευτικού δικαστηρίου. Σύνδικος δεν διορίζεται αυτός που συνδέεται με τον οφειλέτη, και επί νομικών προσώπων με τα φυσικά πρόσωπα, που αποτελούν τη διοίκησή τους, με συγγένεια εξ αίματος ή αγχιστείας σε ευθεία γραμμή απεριόριστα ή υιοθεσία και εκ πλαγίου μέχρι τέταρτου βαθμού ή είναι ή υπήρξαν σύζυγοι ή μνηστήρες αυτών.

2.2.4. Η συνέλευση των πιστωτών. Η συνέλευση των πιστωτών αποτελείται, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν. 3588/2009, από όλους τους πιστωτές της πτώχευσης, ανεξαρτήτως προνομίων ή εμπράγματων ασφαλειών, καθώς και από τους πιστωτές των οποίων οι απαιτήσεις τελούν υπό αίρεση. Συγκαλείται αρχικά με την απόφαση που κηρύσσει την πτώχευση για τη σύνταξη πίνακα εικαζόμενων πιστωτών και τον ορισμό της επιτροπής των πιστωτών.

2.2.5. Η επιτροπή πιστωτών. Η συνέλευση των πιστωτών, η οποία συγκαλείται με την άνω απόφαση που κηρύσσει την πτώχευση μπορεί να εκλέξει, σύμφωνα με το άρθρο 85 του Ν. 3588/2009, τριμελή επιτροπή πιστωτών. Η επιτροπή πιστωτών παρακολουθεί την πορεία των εργασιών της πτώχευσης και παρέχει τη συνδρομή στον σύνδικο κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του. Έχει επίσης τις αρμοδιότητες που της παρέχουν οι διατάξεις του πτωχευτικού κώδικα (άρθρο 86 του Ν. 3588/2009).

2.3. Εργασίες της πτώχευσης

Οι εργασίες της πτώχευσης είναι:

Η σφράγιση της πτωχευτικής περιουσίας
Η αποσφράγιση της πτωχευτικής περιουσίας
Η απογραφή της πτωχευτικής περιουσίας
Παράδοση των εμπορικών βιβλίων και των πραγμάτων της πτώχευσης
Είσπραξη απαιτήσεων - Κατάθεση και ανάληψη χρημάτων
Συμβιβασμός επί απαιτήσεων

Πρόσληψη προσώπων με ειδικές γνώσεις
Εξέταση εμπορικών βιβλίων - Ισολογισμός
Εκποίηση εμπορευμάτων και κινητών
Συνέχιση εμπορικής δραστηριότητας
Απογραφή του παθητικού
Εκκαθάριση της περιουσίας του οφειλέτη και διανομή.

2.3.1. Η σφράγιση της πτωχευτικής περιουσίας (άρθρο 11 Ν. 3588/2009). Ο γραμματέας των πτωχεύσεων γνωστοποιεί αμέσως στον σύνδικο της πτώχευσης τη διάταξη της απόφασης για τη σφράγιση της πτωχευτικής περιουσίας. Η γνωστοποίηση γίνεται με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο, ακόμη και με τηλεομοιοτύπωμα ή τηλεγράφημα. Αρμόδιος για τη σφράγιση είναι ο σύνδικος της πτώχευσης, ο οποίος υποχρεούται να εκτελέσει τη σφράγιση μέσα σε είκοσι τέσσερις (24) ώρες. Ο εισηγητής μπορεί να επιτρέψει να παραλειφθεί η σφράγιση της πτωχευτικής περιουσίας, αν κατά την κρίση του η απογραφή είναι δυνατόν να περαιωθεί μέσα σε μία (1) ημέρα. Ο σύνδικος θέτει τις σφραγίδες στις θύρες και τα παράθυρα του καταστήματος του οφειλέτη και των λοιπών ακινήτων του, καθώς και επί των κινητών του που βρίσκονται εκτός κλειστού χώρου, ώστε να μην είναι δυνατή η είσοδος στα ακίνητα ή η αφαίρεση κινητών, χωρίς την καταστροφή των σφραγίδων. Επίσης, εξαιρούνται από τη σφράγιση και παραδίδονται αμέσως στον σύνδικο τα πράγματα που εξαιρέθηκαν από τη σφράγιση κατά το άρθρο 67 (όσα πράγματα υπόκεινται σε φθορά ή υποτίμηση της αξίας τους ή η διατήρησή τους είναι δαπανηρή τα οποία απογράφονται και εκτιμώνται αμέσως από το σύνδικο), καθώς και τα εμπορικά βιβλία του οφειλέτη και τα βραχυπρόθεσμα αξιόγραφα ή αυτά που πρέπει να γίνουν αποδεκτά από τρίτο ή για τα οποία πρέπει να ληφθούν συντηρητικά μέτρα.

Τα εμπορικά βιβλία θεωρούνται από τον σύνδικο και βεβαιώνεται με συνοπτική έκθεση η κατάστασή τους, τα δε αξιόγραφα περιγράφονται ακριβώς στην έκθεση. Για τη σφράγιση συντάσσεται από τον σύνδικο έκθεση, στην οποία αναφέρεται η περιγραφή των χώρων, όπου τέθηκαν οι σφραγίδες, τα σημαντικά έγγραφα και οι διαθήκες που ανευρέθηκαν, τα εξαιρεθέντα από τη σφράγιση πράγματα και καταχωρείται κάθε ισχυρισμός ή αντίρρηση των προσώπων που παρευρέθηκαν στη σφράγιση και κάθε τι που μπορεί να έχει σημασία για την πτώχευση και υπέπεσε στην αντίληψη του συνδίκου.

Η σφράγιση μισθωμένου από τον οφειλέτη εμπορικού καταστήματος, αποθήκης ή άλλου χώρου για την άσκηση της επιχείρησης του δεν εμποδίζει την εκτέλεση δικαστικής απόφασης που διατάσσει για οποιονδήποτε λόγο την απόδοση του μισθίου στον εκμισθωτή. Μεσεγγυούχος των πραγμάτων που ευρίσκονται στο μίσθιο είναι ο εκμισθωτής, μέχρι να παραληφθούν αυτά από τον σύνδικο και εφαρμόζονται σχετικά οι διατάξεις του άρθρου 956 παράγραφος 4 του Κ.Πολ.Δ.

2.3.2. Η αποσφράγιση της πτωχευτικής περιουσίας (άρθρο 68, παρ. 1, Ν. 3588/2009). Ο σύνδικος μέσα σε τρεις (3) ημέρες από το διορισμό του και εφόσον έχει ολοκληρωθεί η σφράγιση, ζητεί από τον ειρηνοδίκη την αποσφράγιση της πτωχευτικής περιουσίας και προβαίνει στην απογραφή της. Ο οφειλέτης καλείται πριν δυο (2) ημέρες, να παρευρίσκεται κατά την αποσφράγιση και απογραφή. Αν ο οφειλέτης έχει αποβιώσει, στη θέση αυτού καλούνται οι κληρονόμοι.

2.3.3. Η απογραφή της πτωχευτικής περιουσίας
Απογραφή ονομάζουμε το σύνολο των ενεργειών με τις οποίες προσδιορίζεται

λεπτομερώς κατά ποσότητα και αξία, το πραγματικό ενεργητικό και παθητικό οιοδήποτε οικονομικού οργανισμού σε δεδομένη χρονική στιγμή.(1)

Η κατάρτιση της απογραφής περιλαμβάνει δύο, εντελώς διαφορετικές ενέργειες:

α) Τον ποσοτικό προσδιορισμό, δηλαδή την εξακρίβωση, την καταμέτρηση και την αναλυτική καταγραφή όλων των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων της οικονομικής μονάδας, δηλαδή κατ' είδος, ποσότητα, ποιότητα και άλλα γνωρίσματα (τύπος μηχανής, αριθμός κατασκευής, κ.λπ.). Με τις ενέργειες αυτές γίνεται λεπτομερής και ακριβής απογραφή των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων.

β) Την αποτίμηση των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων κατ' αξίαν. Σύμφωνα με το άρθρο 68 παρ. 2 Ν. 3588/2009, η απογραφή της πτώχευτικής περιουσίας γίνεται από τον σύνδικο. Ο σύνδικος μπορεί με την άδεια του εισηγητή να προσλάβει βοηθό της εκλογής του για τη σύνταξη της απογραφής και την εκτίμηση των πραγμάτων. Για την απογραφή και την εκτίμηση των πραγμάτων συντάσσεται από τον σύνδικο έκθεση που υπογράφεται από τον ίδιο και τα άλλα παρόντα πρόσωπα. Οι σφραγίδες αφαιρούνται διαδοχικά, ανάλογα με την πορεία της απογραφής και κάθε διακοπή αναφέρεται στην έκθεση και υπογράφεται από όλους τους ανωτέρω. Μέσα στην επόμενη ημέρα από την περάτωσή της η έκθεση κατατίθεται στον εισηγητή και όποιος έχει έννομο συμφέρον λαμβάνει από τον γραμματέα αμέσως, ατελώς, αντίγραφο.

2.3.4. Παράδοση των εμπορικών βιβλίων και των πραγμάτων της πτώχευσης (άρθρο 68 παρ. 3 Ν. 3588/2009). Μόλις περατωθεί η απογραφή, τα βιβλία και τα λοιπά έγγραφα, τα χρεόγραφα, εμπορεύματα, τα χρήματα και όλα τα πράγματα γενικά της πτώχευσης παραδίδονται στον σύνδικο, ο οποίος βεβαιώνει την παράδοση επί του εγγράφου της εκθέσεως απογραφής, αν ήδη δεν έχουν παραδοθεί σε αυτόν σύμφωνα με το άρθρο 67 (βλέπε ανωτέρω παρ. 2.3.1.)

2.3.5. Είσπραξη απαιτήσεων - Κατάθεση και ανάληψη χρημάτων (άρθρο 73 Ν. 3588/2009). Ο σύνδικος επιμελείται για την είσπραξη των απαιτήσεων της πτώχευσης. Ανοίγει ειδικό έντοκο λογαριασμό σε πιστωτικό ίδρυμα που λειτουργεί νόμιμα στη Ελλάδα στο όνομα του τελούντος σε πτώχευση οφειλέτη και στον οποίο λογαριασμό γίνεται ρητή και εμφανής αναφορά ότι ο οφειλέτης τελεί σε κατάσταση πτώχευσης, όπου καταθέτει τα χρήματα που υπήρχαν στο ταμείο ή σε οποιονδήποτε λογαριασμό του οφειλέτη ή εισπράχθηκαν από αυτόν κατά την άσκηση των καθηκόντων του. Εντός τριμήνου από την κατάθεση ο σύνδικος πρέπει να προσκομίζει τη σχετική απόδειξη καταθέσεως στον εισηγητή. Κατάθεση από τον σύνδικο οιοδήποτε χρηματικού ποσού της πτώχευσης σε ατομικό λογαριασμό του ή λογαριασμό τρίτου αποτελεί υπεξαίρεση που διώκεται και τιμωρείται κατά τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα.

Ο ειδικός λογαριασμός κινείται από τον σύνδικο μόνο μετά από άδεια του εισηγητή. Επί πίνακα διανομής που κηρύχθηκε εκτελεστός, σύμφωνα με το άρθρο 153 παράγραφος 2, ο εισηγητής μπορεί να ορίσει ότι τα χρήματα θα αποδοθούν απευθείας στους δικαιούχους.

2.3.6. Συμβιβασμός επί απαιτήσεων (άρθρο 74 Ν. 3588/2009). Ο σύνδικος μπορεί να συνάψει συμβιβασμό, κατά τους όρους του Αστικού Κώδικα (άρθρο 871), για κάθε αξίωση ενοχική ή εμπράγματη που έχει ο οφειλέτης έναντι τρίτων ή οι τρίτοι έναντι του οφειλέτη. Για το συμβιβασμό συνάπτεται συμφωνία μεταξύ του συνδίκου και του άλλου μέρους, με πρακτικό ενώπιον του γραμματέα των

πτωχεύσεων και υποβάλλεται αμέσως προς επικύρωση στον εισηγητή. Ο οφειλέτης και η επιτροπή των πιστωτών προσκαλούνται να λάβουν γνώση της συμφωνίας της παραγράφου 1 και δικαιούνται να προβάλλουν τις τυχόν αντιρρήσεις τους ενώπιον του εισηγητή εντός τριών (3) ημερών. Αν η αξία του αντικειμένου του συμβιβασμού δεν υπερβαίνει το ποσό της αρμοδιότητας του μονομελούς πρωτοδικείου, ο εισηγητής τον επικυρώνει ο ίδιος ή αρνείται την επικύρωσή του. Κατά της Απόφασης του εισηγητή επιτρέπεται στον σύνδικο, στον αντισυμβαλλόμενο, στον οφειλέτη, στην επιτροπή πιστωτών ή σε οποιονδήποτε πιστωτή, προσφυγή ενώπιον του πτωχευτικού δικαστηρίου. Η απόφαση του πτωχευτικού δικαστηρίου δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα. Αν η αξία του αντικειμένου του συμβιβασμού υπερβαίνει το ανωτέρω ποσό, ο εισηγητής συντάσσει αιτιολογημένη έκθεση και υποβάλλει το συμβιβασμό στο πτωχευτικό δικαστήριο προς επικύρωση ή μη. Κατά της Απόφασης του πτωχευτικού δικαστηρίου επιτρέπεται στα πρόσωπα της προηγούμενης παραγράφου έφεση. Το εφετείο αποφαινεται αμετακλήτως.

2.3.7. Πρόσληψη προσώπων με ειδικές γνώσεις (άρθρο 75 Ν. 3588/2009). Ο σύνδικος, σε περίπτωση που για την προώθηση των εργασιών της πτώχευσης απαιτούνται ειδικές γνώσεις τεχνικής, οικονομικής, λογιστικής ή άλλης φύσεως, τις οποίες δεν διαθέτει ο ίδιος, μπορεί, μετά από σύμφωνη γνώμη του εισηγητή, να προσλάβει, με οποιαδήποτε συμβατική σχέση (εργασίας, έργου, κ.λπ.), τα απαιτούμενα προς υποβοήθηση του έργου του τρίτα πρόσωπα ή τον οφειλέτη, των οποίων η αμοιβή θα καθοριστεί, κατ' εύλογη κρίση, από το πτωχευτικό δικαστήριο, μετά από πρόταση του εισηγητή.

2.3.8. Εξέταση εμπορικών βιβλίων - Ισολογισμός (άρθρο 76 Ν. 3588/2009). Ο σύνδικος εξετάζει τα εμπορικά βιβλία και λοιπά στοιχεία του οφειλέτη και προσκαλεί αυτόν να αναγνωρίσει το περιεχόμενό τους, να βεβαιώσει την κατάστασή τους, να δώσει οποιαδήποτε χρήσιμη πληροφορία και να παρίσταται κατά το κλείσιμο των βιβλίων. Αν ο οφειλέτης έχει αποβιώσει, καλούνται οι κληρονόμοι. Όλοι οι ανωτέρω μπορούν να εκπροσωπηθούν από αντιπρόσωπο εφοδιασμένο με ειδικό πληρεξούσιο (κατά το άρθρο 93 παράγραφος 2 εδάφιο α). Αν ο οφειλέτης δεν έχει καταθέσει ισολογισμό, ο σύνδικος τον καλεί να καταθέσει, ορίζοντας σχετική προθεσμία. Αν ο οφειλέτης αρνηθεί ή αδρανήσει, ο σύνδικος συντάσσει ειδική λογιστική κατάσταση, με βάση τα εμπορικά βιβλία και στοιχεία του οφειλέτη και κάθε άλλη σχετική πληροφορία που συνέλεξε. Αν ο οφειλέτης καταθέσει ισολογισμό μεταγενέστερα, ο σύνδικος διορθώνει τη λογιστική κατάσταση με βάση τα νέα στοιχεία. Σε κάθε περίπτωση, αν ο σύνδικος θεωρεί αναγκαία τη σύμπραξη του οφειλέτη, πρέπει να απευθυνθεί στον εισηγητή και να του ζητήσει τη λήψη μέτρων κατ' εκείνου, σύμφωνα με το άρθρο 62.

2.3.9. Εκποίηση εμπορευμάτων και κινητών (άρθρο 77 Ν. 3588/2009). Μετά την περάτωση της απογραφής, ο σύνδικος για την αντιμετώπιση των τρεχουσών αναγκών απευθύνεται προς τον εισηγητή και ζητεί από αυτόν να του επιτρέψει την πώληση των εμπορευμάτων και των κινητών εν γένει της πτώχευσης, εφόσον δεν προβλέπεται ότι μπορεί να επιτευχθεί η διατήρηση της επιχείρησης ή η εκποίησή της ως συνόλου. Ο οφειλέτης ειδοποιείται πάντοτε για το αίτημα αυτό του συνδίκου και δικαιούται να προβάλλει τις τυχόν αντιρρήσεις του ενώπιον του εισηγητή εντός των τριών

(3) επόμενων ημερών από την ειδοποίησή του. Με τον ίδιο τρόπο ειδοποιείται και ακούγεται και η επιτροπή πιστωτών.

Στην άδεια του εισηγητή ορίζεται, αν τα εν λόγω εμπορεύματα και κινητά θα πωληθούν ως σύνολο, είτε κατά κατηγορίες, είτε και διακεκριμένα κάθε πράγμα. Περίληψη της άδειας εκποίησης που περιέχει τη φύση και την ποσότητα των πραγμάτων, την εκτιμηθείσα αξία τους, την τιμή πρώτης προσφοράς και τον τόπο, το χρόνο και τον τρόπο της εκποίησης, δημοσιεύεται στο Δελτίο Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Ταμείου Νομικών δέκα (10) ημέρες πριν την ημέρα της εκποίησης και τοιχοκολλάται στα γραφεία του εισηγητή. Ο εισηγητής μπορεί να διατάσσει και πρόσθετες δημοσιεύσεις.

Η πώληση γίνεται από τον σύνδικο ενώπιον του εισηγητή, με ανοικτές προσφορές των ενδιαφερομένων και υπόκειται στην έγκριση του εισηγητή, ο οποίος δεν επιτρέπει τη σύναψη της πώλησης, αν κρίνει ότι η τιμή που προσφέρθηκε από τον πλειοδότη είναι ασύμφορη και ότι με την επανάληψη της διαδικασίας προβλέπεται να επιτευχθεί μεγαλύτερο τίμημα.

2.3.10. Συνέχιση εμπορικής δραστηριότητας (άρθρο 78 Ν. 3588/2009). Το πτωχευτικό δικαστήριο, με την Απόφαση που κηρύσσει την πτώχευση ή μεταγενέστερα μέχρι τη λήψη της κατά το άρθρο 84 Απόφασης της συνέλευσης των πιστωτών επί της έκθεσης του συνδίκου, μπορεί, μετά από αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον, να επιτρέψει προσωρινά τη συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας που ασκούσε ο οφειλέτης από τον ίδιο ή από τον σύνδικο, εάν αποδεικνύεται ότι έτσι εξυπηρετούνται τα συμφέροντα των πιστωτών και στο αναγκαίο μέτρο για τη διατήρηση της ύλης αξίας της επιχείρησης.

Η απόφαση της συνέλευσης των πιστωτών επί της έκθεσης του συνδίκου, σύμφωνα με το άρθρο 84 για την αναστολή λειτουργίας της επιχειρηματικής δραστηριότητας του οφειλέτη ή για προσωρινή συνέχισή της, εφαρμόζεται υποχρεωτικά, χωρίς να απαιτείται προηγούμενη ανάκληση ή τροποποίηση της κατά την παράγραφο 1 απόφασης του δικαστηρίου.

Τα οικονομικά στοιχεία της συνεχιζόμενης επιχείρησης ελέγχονται από ορκωτό ελεγκτή. Στον ίδιο έλεγχο υπόκεινται και τα οικονομικά στοιχεία της επιχείρησης της οποίας διακόπηκε η συνέχιση της δραστηριότητάς της.

2.3.11. Απογραφή του παθητικού (άρθρα 89 έως 95 Ν. 3588/2009)

Η απογραφή του παθητικού περιλαμβάνει τις εξής εργασίες για τη διαπίστωση των χρεών του οφειλέτη:

α) Η αναγγελία των πιστώσεων με επιμέρους ενέργειες:

αα) Πρόσκληση για αναγγελία. Ο οφειλέτης υποχρεούται να παραδώσει στον σύνδικο κατάλογο των πιστωτών του και του ύψους των απαιτήσεων τους, με κάθε στοιχείο που έχει στη διάθεσή του (άρθρο 89 Ν. 3588/2009).

αβ) Προθεσμία αναγγελίας είναι τρεις (3) μήνες από τη δημοσίευση της απόφασης που κήρυξε την πτώχευση (άρθρο 90 Ν. 3588/2009).

αγ) Τύπος και περιεχόμενο αναγγελίας ο οποίος καθορίζεται από το άρθρο 91 του Ν. 3588/2009 βάσει του οποίου η αναγγελία γίνεται εγγράφως στο γραμματέα των πτωχεύσεων.

αδ) Η εκπρόθεσμη αναγγελία ρυθμίζεται από το άρθρο 92 του Ν. 3588/2009.

β) Επαλήθευση πιστώσεων με επιμέρους ενέργειες:

βα) Η επαλήθευση των απαιτήσεων διενεργείται με βάση το άρθρο 93 του Ν. 3588/2009, από τον σύνδικο ενώπιον του εισηγητή και αρχίζει τρεις (3) ημέρες μετά από την πάροδο της προθεσμίας για τις αναγγελίες. Η προθεσμία των

επαληθεύσεων ορίζεται από τον εισηγητή και δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες, μπορεί δε αυτή να παραταθεί από τον εισηγητή. Ο εισηγητής ορίζει επίσης την ημέρα και ώρα της έναρξης των επαληθεύσεων, η οποία γνωστοποιείται στους πιστωτές από τον σύνδικο με την πρόσκληση του άρθρου 89.

ββ) Αμφισβήτηση απαιτήσεως. Σε περίπτωση αμφισβήτησης απαίτησης κατά την επαλήθευση, ο εισηγητής αποφασίζει την προσωρινή ή μη παραδοχή αυτής, καθορίζοντας και το ποσό της. Η απόφαση αυτή δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα και ισχύει μόνο για την παράσταση στις συνελεύσεις και την παρακράτηση ανάλογου ποσού σε κάθε διανομή ενεργητικού (άρθρο 94 του Ν. 3588/2009).

βγ) Αντιρρήσεις κατά τη Διαδικασία της επαλήθευσης των απαιτήσεων έχουν δικαίωμα να προβάλλουν ο οφειλέτης, ο σύνδικος, καθώς και οι πιστωτές, των οποίων οι απαιτήσεις έγιναν προσωρινά ή οριστικά δεκτές (άρθρο 95 του Ν. 3588/2009).

2.3.12. Εκκαθάριση της περιουσίας του οφειλέτη και διανομή. (άρθρο 132 Ν. 3588/2009)

Μετά την ολοκλήρωση της απογραφής του παθητικού (ή εξέλεγχξης των πιστώσεων) και εφόσον δεν επιτεύχθηκε η αποδοχή ή η επικύρωση σχεδίου αναδιοργάνωσης της επιχείρησης του οφειλέτη ή αυτή ακυρώθηκε για οποιονδήποτε λόγο, η πτώχευση βρίσκεται στο στάδιο της ένωσης των πιστωτών(1). Κατά το στάδιο αυτό ο σύνδικος προβαίνει στη ρευστοποίηση του ενεργητικού της περιουσίας του οφειλέτη και στη διανομή του προϊόντος αυτής στους πιστωτές είτε με την εκποίηση της επιχείρησης ως συνόλου είτε με την εκποίηση των επί μέρους στοιχείων αυτής, καθενός χωριστά ή ομαδικά, σύμφωνα με τις ακόλουθες διατάξεις των άρθρων 133 κ.ε.

Η εκποίηση της επιχειρήσεως του οφειλέτη μπορεί να γίνει είτε ως σύνολο, βάσει των άρθρων 135 έως 145 είτε κατ' ιδίαν στοιχείων του οφειλέτη, βάσει των άρθρων 146 έως 152.

Στη συνέχεια ο σύνδικος συντάσσει το πίνακα διανομής προς τους πιστωτές σύμφωνα με το άρθρο 153 του Ν. 3588/2009.

3. Λογιστικές υποχρεώσεις

Έπαρξη εμπορικών βιβλίων. Ο σύνδικος, όταν του κοινοποιηθεί η απόφαση για τη κήρυξη της πτώχευσης, επισκέπτεται άμεσα την επιχείρηση, που κηρύχθηκε σε πτώχευση, για να σφραγίσει την πτωχευτική περιουσία.

Για τη σφράγιση, όπως αναφέρεται ανωτέρω (βλέπε παρ.2.3.1.), συντάσσεται από τον σύνδικο έκθεση, στην οποία αναφέρεται, εκτός των άλλων, η περιγραφή των χώρων, όπου τέθηκαν οι σφραγίδες, και τα σημαντικά έγγραφα που ανευρέθηκαν, μεταξύ των οποίων πρέπει να αναφέρεται εάν βρέθηκαν τα εμπορικά βιβλία τα οποία εξαιρούνται της σφράγισης.

Παράδοση των εμπορικών βιβλίων, των μετρητών και των αξιογράφων. Τα εμπορικά βιβλία (ημερολόγιο, γενικό καθολικό, αναλυτικά καθολικά, βιβλίο απογραφών, ειδικά βιβλία τηρηθέντα βάσει των διατάξεων του Κ.Β.Σ) εξαιρούνται από τη σφράγιση και παραδίδονται αμέσως στον σύνδικο. Επίσης, στον σύνδικο παραδίδονται τα μετρητά και τα αξιόγραφα (επιταγές εισπρακτέες, συναλλαγματικές εισπρακτέες και λοιπά αξιόγραφα).

Σύνταξη συνοπτικής έκθεσης για τη κατάσταση των εμπορικών βιβλίων και των αξιογράφων τα οποία παραδόθηκαν στο σύνδικο. Τα ανωτέρω εμπορικά βιβλία θεωρούνται από τον σύνδικο και βεβαιώνεται με συνοπτική έκθεση η κατάστασή

τους, τα δε αξιόγραφα περιγράφονται ακριβώς στην έκθεση. Στη συνοπτική έκθεση θα πρέπει να αναφέρονται: α) Τα βιβλία τα οποία ο οφειλέτης παραδίδει στο σύνδικο, εάν είναι θεωρημένα από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. και μέχρι τότε αυτά είναι ενημερωμένα. β) Αναλυτική περιγραφή των αξιογράφων τα οποία βρέθηκαν στις εγκαταστάσεις του πτωχεύσαντος (αναγραφή του αριθμού, της ημερομηνίας, της τράπεζας, του ονόματος ή της επωνυμίας του εκδότη και του ποσού του αξιογράφου) και γ) τα μετρητά.

Εξέταση των εμπορικών βιβλίων. Ο σύνδικος εξετάζει τα εμπορικά βιβλία και λοιπά στοιχεία του οφειλέτη και προσκαλεί αυτόν να αναγνωρίσει το περιεχόμενο τους, να βεβαιώσει την κατάστασή τους, να δώσει οποιαδήποτε χρήσιμη πληροφορία και να παρίσταται κατά το κλείσιμο των βιβλίων. Αν ο οφειλέτης έχει αποβιώσει, καλούνται οι κληρονόμοι (άρθρο 76 Ν. 3588/2009).

Πιο συγκεκριμένα : Μετά την παραλαβή των λογιστικών βιβλίων, ο σύνδικος εξετάσει εάν βάσει του τελευταίου παραδοθέντος ισοζυγίου κινήσεως των λογαριασμών του γενικού καθολικού τα εμπορικά βιβλία είναι συμφωνημένα και αξιόπιστα π.χ. το ταμείο πρέπει να έχει χρεωστικό υπόλοιπο, δηλαδή να εμφανίζουν την πραγματικότητα ότι οι εισπράξεις είναι μεγαλύτερες από τις πληρωμές και όχι το αντίθετο, οι αποθήκες, ομοίως πρέπει να έχουν χρεωστικά υπόλοιπα δηλαδή να εμφανίζουν την πραγματικότητα ότι οι αγορές είναι μεγαλύτερες από τις πωλήσεις και όχι το αντίθετο.

Απογραφή πτωχευτικής περιουσίας. Όπως αναφέρουμε ανωτέρω (βλέπε παρ. 2.3.3.) ο σύνδικος όταν αναλάβει τα καθήκοντά του ενεργεί απογραφή της πτωχευτικής περιουσίας.(1)

Στη συνέχεια, θα πρέπει να συμφωνηθούν: α) τα υπόλοιπα του λογαριασμού «ταμείο» με τα μετρητά τα οποία βρέθηκαν β) οι επιταγές εισπρακτέες με τα υπόλοιπα του λογαριασμού «επιταγές εισπρακτέες».

Η άνω πραγματοποιηθείσα απογραφή καταχωρείται στο θεωρημένο βιβλίο απογραφών και ισολογισμού.

Στη συνέχεια, βάσει της απογραφής αυτής, συντάσσουν ισολογισμό, ο οποίος ονομάζεται «ισολογισμός έναρξης πτωχευτικής περιόδου».

Σύνταξη ισολογισμού. Αν ο οφειλέτης δεν έχει καταθέσει ισολογισμό, τότε, όπως αναφέρουμε ανωτέρω (βλέπε παρ. 2.3.8.), ο σύνδικος τον καλεί να καταθέσει, ορίζοντας σχετική προθεσμία. Αν ο οφειλέτης αρνηθεί ή αδρανήσει, ο σύνδικος συντάσσει ειδική λογιστική κατάσταση, με βάση τα εμπορικά βιβλία και στοιχεία του οφειλέτη και κάθε άλλη σχετική πληροφορία που συνέλεξε. Αν ο οφειλέτης καταθέσει ισολογισμό μεταγενέστερα, ο σύνδικος διορθώνει τη λογιστική κατάσταση με βάση τα νέα στοιχεία. (άρθρο 76 Ν. 3588/2009).

4. Φορολογικές υποχρεώσεις.

Το Υπ. Οικονομικών με έγγραφο 1086170/11128/B0012/16.9.2012 (1) απάντησε σε υποβληθέν ερώτημα ότι ενόψει των ανωτέρω και δεδομένου ότι τόσο από πλευράς εταιρικού δικαίου όσο και από φορολογικής σκοπιάς το στάδιο της εκκαθάρισης δεν διαφέρει επί της ουσίας από αυτό της κήρυξης της εταιρείας σε κατάσταση πτώχευσης, αφού και στις δύο ως άνω περιπτώσεις η εταιρεία εξακολουθεί να υφίσταται για φορολογικούς σκοπούς, αλλά μόνο για τις ανάγκες της εκκαθάρισης ή της πτωχευτικής διαδικασίας, αντίστοιχα, προκύπτει, ότι όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω ισχύουν και στην περίπτωση που μια ανώνυμη εταιρεία έχει κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης.

Υποχρεώσεις από τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων για σύνταξη απογραφής και ισολογισμού. Εάν τα νομικά πρόσωπα του άρθρου 101 του Ν. 2238/1994

(ημεδαπές ανώνυμες εταιρείες, ημεδαπές Ε.Π.Ε., συνεταιρισμοί, δημόσιες, δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις) τεθούν σε εκκαθάριση πρέπει να συντάξουν απογραφή, (άρθρο 27, παρ. 1, δεύτερο εδάφιο του Κ.Β.Σ.) προσωρινό ισολογισμό, λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως, και κατάσταση του λογαριασμού γενικής εκμετάλλευσης (άρθρο 29, παρ. 1, δεύτερο εδάφιο του Κ.Β.Σ.).

Σύμφωνα με το άνω έγγραφο 1086170/11128/B0012/16.9.2012 του Υπ.

Οικονομικών, οι υποχρεώσεις από τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων για σύνταξη απογραφής και ισολογισμού κατά την εκκαθάριση, θα πρέπει να ισχύσουν και κατά την περίοδο της πτώχευσης της εταιρείας.

Υποβολή δήλωση φορολογίας εισοδήματος και ισοζυγίου. Επίσης, τα άνω νομικά πρόσωπα, όταν τεθούν σε εκκαθάριση, πρέπει να υποβάλλουν δήλωση φορολογίας εισοδήματος εντός μηνός από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου εκκαθάρισης (άρθρο 17, παρ. 7, του Κ.Β.Σ. και άρθρο 107, παρ. 2, περ. β, Ν. 2238/1994) ενώ το ισοζύγιο των λογαριασμών θα το υποβάλλουν στη Δ.Ο.Υ. μετά το πέρας της εκκαθάρισης π.χ. ανώνυμη εταιρεία η οποία την 20.3.2004 τέθηκε σε εκκαθάριση, και η οποία δεν έχει περατωθεί μέχρι 20.3.2005, έχει υποχρέωση την 20.3.2005 να συντάξει απογραφή και προσωρινό ισολογισμό, λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως, και κατάσταση του λογαριασμού γενικής εκμετάλλευσης με ημερομηνία 20.3.2005 και να υποβάλλει δήλωση φορολογίας εισοδήματος μέχρι 20.4.2005 (άρθρο 27, παρ. 1, και άρθρο 29, παρ. 1 Κ.Β.Σ.).

Σύμφωνα με το άνω έγγραφο 1086170/11128/B0012/16.9.2012 του Υπ.

Οικονομικών, οι υποχρεώσεις από τη φορολογία εισοδήματος για υποβολή δήλωση φορολογίας εισοδήματος και ισοζυγίου, θα πρέπει να ισχύσουν και κατά την περίοδο της πτώχευσης της εταιρείας.

5. Αναπροσαρμογή αξίας ακινήτων

Το Υπ. Οικονομικών με έγγραφο 1086170/11128/B0012/16.9.2012 γνωστοποίησε ότι από φορολογικής σκοπιάς το στάδιο της εκκαθάρισης δεν διαφέρει επί της ουσίας από αυτό της κήρυξης της εταιρείας σε κατάσταση πτώχευσης, αφού και στις δύο ως άνω περιπτώσεις η εταιρεία εξακολουθεί να υφίσταται για φορολογικούς σκοπούς, αλλά μόνο για τις ανάγκες της εκκαθάρισης ή της πτωχευτικής διαδικασίας. Δηλαδή, στην περίπτωση που μια εταιρεία έχει κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης, δεν δικαιούται να αναπροσαρμόσει την αξία των ακινήτων της για όσο χρονικό διάστημα είχε περιέλθει στην κατάσταση αυτή. Το δικαίωμα αυτό θα το ανακτήσει σε πιθανή αναβίωσή της, αλλά για μετά την αναβίωση χρονικό διάστημα. Επίσης, δεν δικαιούται να πραγματοποιήσει αναδρομικά τις αναπροσαρμογές τις οποίες απώλεσε, λόγω της κήρυξής της σε κατάσταση πτώχευσης.

6. Έκδοση φορολογικών στοιχείων

Ο σύνδικος πτωχεύσεως στα πλαίσια της εκτέλεσης των καθηκόντων του οφείλει να εκδίδει και να λαμβάνει στοιχεία στο όνομα της εταιρείας που έχει πτωχεύσει και όχι στο όνομά του και να καταχωρεί αυτά στα βιβλία της πτωχευσάσης εταιρείας (Υπ. Οικονομικών έγγραφο 1020344/243/19.5.1992, «Κ.Β.Σ.» Ε. Σαΐτης, Αθήνα 2007, σελ. 26).

7. Η ωφέλεια επιχείρησης, που προκύπτει από την παραίτηση πιστώτριας επιχείρησης από την είσπραξη χρέους

Η ωφέλεια επιχείρησης, που προκύπτει από την παραίτηση πιστώτριας

επιχείρησης από την είσπραξη χρέους, η οποία λαμβάνει χώρα μέσα στα πλαίσια της επαγγελματικής τους συνεργασίας, θεωρείται εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις, ενώ στην περίπτωση αυτή δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις περί φορολογίας δωρεών (άρθρο 28, παρ. 3, περ. ι, Ν. 2238/1994). Παρ. 4, του άρθρου 9, του Ν. 3522/2006.

Απαραίτητη όμως προϋπόθεση για να έχουν εφαρμογή τα ανωτέρω είναι η διευθέτηση του χρέους να έχει γίνει μέσα στα πλαίσια της επαγγελματικής τους συνεργασίας (χορήγηση πίστωσης κλπ.) (Υπ. Οικονομικών πολ. 1052/2007).(1)

8. Φορολογικές διευκολύνσεις στην περίπτωση εκποίησης της πτωχευτικής περιουσίας ως σύνολο.

Όπως αναφέρουμε ανωτέρω (βλέπε παρ. 2.3.12) η εκποίηση της επιχειρήσεως του οφειλέτη μπορεί να γίνει:

α) είτε ως σύνολο, βάσει των άρθρων 135 έως 145

β) είτε κατ' ιδίαν στοιχείων του οφειλέτη, βάσει των άρθρων 146 έως 152.

Στην περίπτωση όπου η εκποίηση της επιχειρήσεως του οφειλέτη γίνει ως σύνολο βάσει των άνω αναφερόμενων άρθρων 135 έως 145 του Ν. 3588/2009, τότε παρέχονται από το άρθρο 133 οι εξής φορολογικές διευκολύνσεις:

«1. Κάθε σύμβαση που συνάπτεται και κάθε πράξη που ενεργείται κατά τα άρθρα 135 έως 145 του κώδικα, οι συνεπεία αυτής επί μέρους μεταβιβάσεις, οι μεταγραφές και κάθε άλλη πράξη για την πραγμάτωσή τους, απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος ή δικαίωμα του Δημοσίου ή τρίτων, καθώς και τελών χαρτοσήμου (πλην Φ.Π.Α). Οι απαλλαγές αυτές επέρχονται αυτοδικαίως, χωρίς να απαιτείται και η υποβολή οποιασδήποτε σχετικής δήλωσης στην αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Ο.Υ.).

2. Ο σύνδικος δεν απαιτείται να προσκομίσει πιστοποιητικά φορολογικής ή ασφαλιστικής ενημερότητας του οφειλέτη ή οποιαδήποτε άλλα πιστοποιητικά για τη σύναψη οποιασδήποτε σύμβασης μεταβίβασης στοιχείου του ενεργητικού της περιουσίας του οφειλέτη, κατά τον παρόντα κώδικα, καθώς επίσης και σε κάθε συναλλαγή του γενικά με το Δημόσιο».

(1) Άρθρο 47α, παρ. 1 περ. γ, Κωδ. Ν. 2190/1920.

(2) Άρθρο 47α, παρ. 3, Κωδ. Ν. 2190/1920.

(1) Καθήκοντα του εισηγητή επί της διοίκησης της πτώχευσης
Άρθρο 59. -1. Ο εισηγητής οφείλει αμέσως μετά την κήρυξη της πτώχευσης να μεριμνήσει για την ειδοποίηση του συνδίκου περί του διορισμού του. Έχει καθήκον να επιτηρεί και να επιταχύνει τις εργασίες της πτώχευσης, να διατάσσει όλα τα κατεπείγοντα μέτρα προς διασφάλιση της πτωχευτικής περιουσίας και προεδρεύει στη συνέλευση των πιστωτών.

2. Επιβλέπει το έργο του συνδίκου και, αν συντρέχει σχετική περίπτωση, μπορεί να ζητήσει την αντικατάστασή του. Παρέχει στον σύνδικο, μετά από συναίνεση της επιτροπής πιστωτών, την άδεια εμπορίας ή εκποίησης εμπορευμάτων και εν γένει κινητών της πτώχευσης, όπου προβλέπεται στον παρόντα κώδικα.

3. Σε κάθε περίπτωση ο εισηγητής έχει και τις αρμοδιότητες που ειδικά ορίζονται στον παρόντα κώδικα, αλλά και για κάθε πράξη αναγκαία στα πλαίσια και για την

εκπλήρωση των καθηκόντων και αρμοδιοτήτων που του παρέχονται με τον παρόντα κώδικα, έστω και αν ειδικά δεν προβλέπονται σ' αυτόν.

(1) Αρχές Γενικής Λογιστικής, Μ. Τσιμάρας, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 1958, σελ. 50.

(1) Η κατάσταση της πτώχευσης, όπου σχέδιο αναδιοργάνωσης δεν κατέστη δυνατό να υιοθετεί ονομάζεται «ένωση πιστωτών» (Ε. Περάκης «Πτωχευτικό Δίκαιο», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2010, σελ.361).

(1) Το άρθρο 68 του Πτωχευτικού Κώδικα (ν. 3588/2007) αντικαταστάθηκε με το άρθρο 22 παρ. 2 του Ν. 4055/2012 ως εξής:

«1. Ο σύνδικος μέσα σε τρεις (3) ημέρες από το διορισμό του και εφόσον έχει ολοκληρωθεί η σφράγιση, ζητεί από τον ειρηνοδίκη την αποσφράγιση της πτωχευτικής περιουσίας και προβαίνει στην απογραφή της. Ο οφειλέτης καλείται πριν δυο (2) ημέρες, να παρευρίσκεται κατά την αποσφράγιση και απογραφή. Αν ο οφειλέτης έχει αποβιώσει, στη θέση αυτού καλούνται οι κληρονόμοι του.
2. Η απογραφή γίνεται από τον σύνδικο. Ο σύνδικος μπορεί με την άδεια του εισηγητή να προσλάβει βοηθό της εκλογής του για τη σύνταξη της απογραφής και την εκτίμηση των πραγμάτων. Για την απογραφή και την εκτίμηση των πραγμάτων συντάσσεται από τον σύνδικο έκθεση που υπογράφεται από τον ίδιο και τα άλλα παρόντα πρόσωπα. Οι σφραγίδες αφαιρούνται διαδοχικά, ανάλογα με την πορεία της απογραφής και κάθε διακοπή αναφέρεται στην έκθεση και υπογράφεται από όλους τους ανωτέρω. Μέσα στην επόμενη ημέρα από την περάτωση της απογραφής, η έκθεση κατατίθεται στον εισηγητή και όποιος έχει έννομο συμφέρον λαμβάνει από τον γραμματέα αμέσως, ατελώς, αντίγραφο.
3. Μόλις περατωθεί η απογραφή, τα βιβλία και τα λοιπά έγγραφα, τα χρεόγραφα, εμπορεύματα, τα χρήματα και όλα τα πράγματα γενικά της πτώχευσης παραδίδονται στον σύνδικο, ο οποίος βεβαιώνει την παράδοση επί του εγγράφου της εκθέσεως απογραφής, αν ήδη δεν έχουν παραδοθεί σε αυτόν σύμφωνα με το άρθρο 67.

(1) Υπ. Οικονομικών έγγραφο 1086170/11128/B0012/16.9.2012

ΘΕΜΑ: Σχετικά με την αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων ανώνυμης εταιρείας η οποία είχε κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης.

ΣΧΕΤ: Η από 10.9.2009 αίτησή σας.

Απαντώντας στη σχετική αίτησή σας, αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 20 του ν.2065/1992, σε αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων τους με βάση τις διατάξεις του νόμου αυτού υποχρεούνται όλες οι επιχειρήσεις, οι οποίες κατά το χρόνο της αναπροσαρμογής, τηρούν υποχρεωτικά από το νόμο βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ., ανεξάρτητα από τη νομική μορφή που λειτουργούν ή αν είναι ημεδαπές ή αλλοδαπές ή αν υπάγονται στις διατάξεις οποιουδήποτε νόμου ή σε οποιοδήποτε φορολογικό καθεστώς. Οι επιχειρήσεις που βρίσκονται σε εκκαθάριση κατά το χρόνο της αναπροσαρμογής δεν μπορούν να προβούν σε αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων τους.

2. Όπως έχει διευκρινισθεί με το 1106423/10863/B0012/20.11.1998 έγγραφό μας, εταιρεία η οποία βρίσκεται σε εκκαθάριση κατά τον προβλεπόμενο από το νόμο χρόνο αναπροσαρμογής, ήτοι κάθε τέσσερα χρόνια με αφετηρία την 31.12.1992,

δεν δικαιούται να αναπροσαρμόσει την αξία των ακινήτων της. Το δικαίωμα αυτό θα το ανακτήσει σε πιθανή αναβίωσή της, αλλά για μετά την αναβίωση χρονικό διάστημα. Αντίθετα, δεν δικαιούται να πραγματοποιήσει αναδρομικά τις αναπροσαρμογές τις οποίες απώλεσε, λόγω της κατάστασής της σε θέση εκκαθάρισης.

3. Εξάλλου, με τις διατάξεις της περ. γ', της παρ. 1, του άρθρου 47α του κ.ν. 2190/1920 περί ανωνύμων εταιρειών ορίζεται, ότι η εταιρεία λύεται με την κήρυξή της σε κατάσταση πτώχευσης.

4. Περαιτέρω, με τις διατάξεις της παρ. 3 του ίδιου ως άνω άρθρου και νόμου ορίζεται, ότι όταν λύεται η ανώνυμη εταιρεία για οποιονδήποτε λόγο, πλην της κήρυξης αυτής σε κατάσταση πτώχευσης, ακολουθεί το στάδιο της εκκαθάρισης. Μέχρι πέρατος της εκκαθάρισης και της διανομής η εταιρεία λογίζεται ότι εξακολουθεί να υπάρχει, διατηρεί δε και την επωνυμία αυτής στην οποία προστίθενται οι λέξεις «υπό εκκαθάριση».

5. Με τη λύση της ανώνυμης εταιρείας εξαιτίας της πτώχευσής της δεν ακολουθεί η διαδικασία εκκαθάρισης του εταιρικού δικαίου αλλά η πτωχευτική διαδικασία. Τη διοίκηση και διαχείριση της πτωχευτικής περιουσίας αναλαμβάνει ο σύνδικος στα πλαίσια του πτωχευτικού δικαίου. Ωστόσο, στην περίπτωση αυτή, παρόλο που δεν ακολουθείται η διαδικασία εκκαθάρισης του εταιρικού δικαίου, αλλά η διαδικασία της πτώχευσης, από πλευράς εταιρικού δικαίου η εταιρεία βρίσκεται στο νομικό καθεστώς της εκκαθάρισης (Ε. Περάκη, Το δίκαιο της ανώνυμης εταιρείας, Νομική Βιβλιοθήκη, 1992).

6. Επίσης, από τη νομολογία των διοικητικών δικαστηρίων (Σ.τ.Ε.2791-2797/1994) έχει γίνει δεκτό, ότι η κηρυχθείσα σε πτώχευση εταιρεία θεωρείται ότι εξακολουθεί να υφίσταται για το σκοπό ολοκλήρωσης της πτωχευτικής διαδικασίας, οι πράξεις δε της φορολογικής αρχής με τις οποίες επβάλλονται φόροι πάσης φύσεως ή κυρώσεις για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας σε βάρος της, οι οποίες εκδίδονται μετά την κήρυξη αυτής σε κατάσταση πτώχευσης και κατά τη διάρκεια της πτωχευτικής διαδικασίας, εκδίδονται επ'ονόματι αυτής και όχι του συνδίκου της πτωχεύσεως (1053195/10773/ Β0012/2005 έγγραφό μας).

7. Ενόψει των ανωτέρω και δεδομένου ότι τόσο από πλευράς εταιρικού δικαίου όσο και από φορολογικής σκοπιάς το στάδιο της εκκαθάρισης δεν διαφέρει επί της ουσίας από αυτό της κήρυξης της εταιρείας σε κατάσταση πτώχευσης, αφού και στις δύο ως άνω περιπτώσεις η εταιρεία εξακολουθεί να υφίσταται για φορολογικούς σκοπούς, αλλά μόνο για τις ανάγκες της εκκαθάρισης ή της πτωχευτικής διαδικασίας, αντίστοιχα, προκύπτει, ότι όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω ισχύουν και στην περίπτωση που μια ανώνυμη εταιρεία έχει κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης. Δηλαδή, αυτή δεν δικαιούται να αναπροσαρμόσει την αξία των ακινήτων της για όσο χρονικό διάστημα είχε περιέλθει στην κατάσταση αυτή. Το δικαίωμα αυτό θα το ανακτήσει σε πιθανή αναβίωσή της, αλλά για μετά την αναβίωση χρονικό διάστημα. Αντίθετα, δεν δικαιούται να πραγματοποιήσει αναδρομικά τις αναπροσαρμογές τις οποίες απώλεσε, λόγω της κήρυξής της σε κατάσταση πτώχευσης.

(1) Υπ. Οικονομικών πολ. 1052/2007

3. Με την παράγραφο 4 του άρθρου αυτού (σημ. άρθρο 28, παρ.3, περ. ι, Ν. 2238/1994), προστέθηκε στην παράγραφο 3 του άρθρου 28 του ν.2238/1994 περίπτωση ι' με την οποία αντιμετωπίζεται φορολογικά η ωφέλεια που αποκτά μία επιχείρηση λόγω παραίτησης της πιστώτριάς της επιχείρησης από την είσπραξη

ολόκληρης της χρηματικής οφειλής ή μέρους αυτής που είχε προς αυτή (άφεση χρέους). Με βάση τις πιο πάνω διατάξεις, η ωφέλεια αυτή αποτελεί για την ωφελούμενη επιχείρηση εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις, φορολογούμενο με τις γενικές διατάξεις και κατά ρητή διατύπωση του νόμου, για την υπόψη ωφέλεια δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις περί φορολογίας δωρεών. Απαραίτητη όμως προϋπόθεση για να έχουν εφαρμογή τα ανωτέρω είναι η διευθέτηση του χρέους να έχει γίνει μέσα στα πλαίσια της επαγγελματικής τους συνεργασίας (χορήγηση πίστωσης κ.λπ.)

Διευκρινίζεται, ότι αν η επωφελούμενη επιχείρηση από τη ρύθμιση με τον πιστωτή έχει ζημίες στην οικεία χρήση, η υπόψη ωφέλεια συμψηφίζεται με τη ζημία και το θετικό αποτέλεσμα που προκύπτει ενδεχόμενα υπόκειται σε φορολογία. Σε αντίθετη περίπτωση, αν προκύπτει ζημία, αυτή μεταφέρεται για συμψηφισμό στα επόμενα έτη, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4 του Κ.Φ.Ε. Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή, σύμφωνα με την περίπτωση ε' του άρθρου 39 του ν.3522/2006, για την ωφέλεια που προκύπτει, σύμφωνα με τα πιο πάνω, από διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από την 1 Ιανουαρίου 2006 και μετά.